

Черкаська обласна універсальна
наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка

Відділ мистецтв

МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР
Літо - 2021

Музичні дати літа 2021 р.
з посиланнями
на інтернет-ресурси

1 червня

Зоя Гайдай (1902 - 1965)

- українська оперна співачка
(сопрано) та педагог

Серед блискучої плеяди українських вокалістів виокремлюється постать талановитої співачки Зої Гайдай (сопрано).

Народилася Зоя Михайлівна 1902 року в сім'ї хорового диригента і фольклориста. Здобувала вокальну освіту у Житомирському музичному училищі та у Київському музично-драматичному інституті імені М. Лисенка

Творчий шлях співачка розпочала на сцені Київського оперного театру, у 1930-1934 р. – солістка Харківського театру опери і балету. Повернувшись до столиці, майже 20 років присвятила сцені Київського театру опери та балету.

Зою Гайдай називали «сонячним сопрано», вона володіла міцним і водночас гнучким голосом красивого тембру, бездоганною дикцією і акторським талантом. Її героїні: Наталка («Наталка Полтавка»), Оксана («Ніч перед Різдвом»), Панночка («Майська ніч»), Тетяна («Євгеній Онєгін»), Ганна («Наймичка») та інші викликали захоплення у глядачів.

Як талановита камерна співачка, Зоя Гайдай успішно виступала з концертами. В її репертуарі – пісні, романси українських та зарубіжних композиторів. Вона цінувала, знала і любила українські народні пісні, виконувала їх щиро і лірично.

Зоя Гайдай в опері «Богдан Хмельницький»
К. Данькевича

С. Гулак-Артемівський.
Пісня Оксани «Прилинь, прилинь»
з опери «Запорожець за Дунаєм»
за посиланням:
[Прилинь, прилинь](#)

8 червня

Томазо Альбіноні (1671 - 1751)

- видатний італійський
композитор доби бароко

Томазо Альбіноні – композитор, життя якого схоже та, водночас, не схоже на життя його сучасників. Він народився у Венеції у родині заможного негоціанта.

Як багато музикантів того часу, Альбіноні працював у різних містах Італії, здобув славу оперного композитора, писав численні інструментальні твори для скрипки, гобоя та ансамблі з цими інструментами.

Втім, на відміну від інших – не прагнув отримати посаду придворного, хоча і працював час від часу за подібними запрошеннями. Маючи власні статки, Альбіноні намагався працювати самостійно та створювати музику незалежно.

Видання скрипкових сонат композитора у Парижі в 1742 р. було зроблене як посмертне і це спричинило навіть неправильне датування завершення його життя.

Сьогодні нам відомо, що свої останні роки композитор також провів у рідній Венеції у безвісті і пішов з життя у 1751 р. Проте, його музика вплинула на його сучасників та нащадків, навіть Йоганн Себастьян Бах написав дві фуги на теми Томмазо Альбіноні.

Альбом концертів для гобоя
Томазо Альбіноні
за посиланням:

[Complete Oboe Concertos](#)

9 червня

Коул Портер (1891 - 1964)

- американський композитор,
один з небагатьох авторів, який
писав тексти до власної музики

«I've Got You Under My Skin»
у виконанні Френка Сінатри
за посиланням:
[I've Got Under My Skin](#)

Коул Портер народився у 1881 р. у містечку Перу (штат Індіана). Захоплення музикою проявилось в нього дуже рано – до музичного коледжу він пішов у 6 років, а почав створювати власні композиції у 10.

Згодом було навчання у Єльському та Гарвардському університетах та постійна наполеглива робота. Портеру пощастило – одним з його перших педагогів був доктор музики Д. Аберкромбі, який пропагував ідею, що у музичному творі музика та текст мають утворювати єдине ціле. Коул Портер прислухався до поради Аберкромбі та почав власноруч писати тексти до своїх композицій.

Після Першої світової війни Портер близько 10 років жив та працював у Європі. У 1928 р. успішна постановка його мюзиклу на Бродвеї знаменувала тріумфальне повернення композитора до Америки, а з середини 1930-х рр. він активно працював на голівудську кіноіндустрію.

Твори Коула Портера виконували тогочасні зірки – Елла Фітцджеральд, Фред Астер, Френк Сінатра, – і виконують сучасні музиканти. А багато його композицій входять до переліку визнаних стандартів.

10 ЛИПНЯ

Фредерик Лоу (1901 - 1988)

- американський композитор,
автор мюзиклу «Моя чарівна леді»

Музикант народився у Берліні в родині австрійського актора і співака, його справжнє ім'я – Фріц Льове. У п'ять років він вже грав на піаніно, а в тринадцять став наймолодшим солістом оркестру Берлінської філармонії.

У 15 р. Фріц написав пісню «Катрина», що принесла йому перший успіх. З 1924 р. разом з батьком він переїхав до Америки у пошуках роботи. Композитор змінив ім'я, спробував багато професій, втім намагався знайти своє місце у музичній спільноті. Зрештою, працював у клубах та кінотеатрах піаністом.

Визнання прийшло до музиканта лише у 1947 р. після постановки мюзиклу «Бригадун», а у 1956 р., завдяки мюзиклу «Моя чарівна леді», настав справжній триумф.

Екранізований мюзикл, фільм «Моя чарівна леді» 1964 р. з Одрі Хепберн у головній ролі, отримав 8 Оскарів, жоден з яких не дістався самому композитору.

Втім, Фредерик Лоу мав власний приз за кращу пісню до фільму (1959 р.) і був прийнятий до «Зали слави піснярів» (1972 р.)

Пісня Елізи «Я хочу танцювать»
/Фрагмент фільму «Моя чарівна леді»/
за посиланням:

[I could have danced all night](#)

12 червня

Євгенія Мирошниченко (1931 - 2009)

- українська оперна співачка
(лірико-колоратурне сопрано)

Одна з найвеличніших українських оперних співачок, Євгенія Мірошніченко, народилась у 1931 р. в маленькому селі неподалік Чугуєва на Харківщині. Дівчина мріяла співати, але життєві обставини привели її у 1943 р. до Харківського жіночого ремісничого училища радіосправи. Там вона опановувала робітничу спеціальність, але й почала співати у хорі.

Лише у 1951 р. Є. Мірошніченко вступила до Київської консерваторії до класу професора М. Донець-Тессейр. А її випуск з консерваторії одночасно став дебютом на театральній сцені в партії, що виявиться знаковою для співачки – Віолетти з опери «Травіата» Дж. Верді.

Євгенія Мірошніченко майже 40 років життя присвятила Київській опері і стала однією з легенд, справжньою примадонною, символом української опери другої половини ХХ століття.

Лючія ді Ламмермур в однойменній опері Гаetano Доніцетті. 1963 р.

Г. Доніцетті.
Сцена з опери
«Лючія ді
Ламмермур»
за посиланням:
[Mad Scene : Il
dolce suono](#)

17 липня

Філарет Колесса (1871 - 1947)

- український етнограф,
фольклорист, композитор,
музикознавець, літературознавець

Основоположник української музичної етнографії, Філарет Михайлович Колесса народився у 1871 р. на Львівщині. В пору навчання у Стрийській гімназії виявив музичні здібності, привернув до себе увагу композитора О. Нижанківського, під впливом якого почав ґрунтовно вивчати музично-теоретичні дисципліни. Згодом прослухав курс гармонії у Відні в Антона Брукнера.

Ще під час навчання на філософському факультеті Львівського університету публікував обробки народних пісень: «На щедрий вечір», «Вулиця», «Козаки в піснях народних». Водночас почав komponувати власні музичні твори на вірші Т. Шевченка.

З 1939 року Ф. М. Колесса – професор Львівського університету ім. І. Франка, академік АН УРСР. У колі його наукових інтересів завжди були народні пісні Галичини, Волині, Лемківщини. Ф. Колесса – автор понад ста наукових праць, статей, рецензій, серед яких: «Ритміка українських народних пісень», «Мелодії українських народних дум», «Українські народні думи», «Українська усна словесність».

Оригінальні твори та обробки українських народних пісень Філарета Колесси сьогодні є у репертуарі провідних хорових колективів України.

Колекція фоноваликів Філарета Колесси за посиланням:

[Колекція фоноваликів Філарета Колесси](#)

На фонограмах – записи 1904 – 1912 рр.: репертуар кобзарів і лірників: думи, народні пісні, інструментальна музика. Серед іншого – фрагмент пісні «Темна нічка» у виконанні Філарета Колесси.

26 липня

Франц Ксавер Вольфганг Моцарт (1791 - 1844)

- австрійський композитор,
диригент, піаніст і педагог

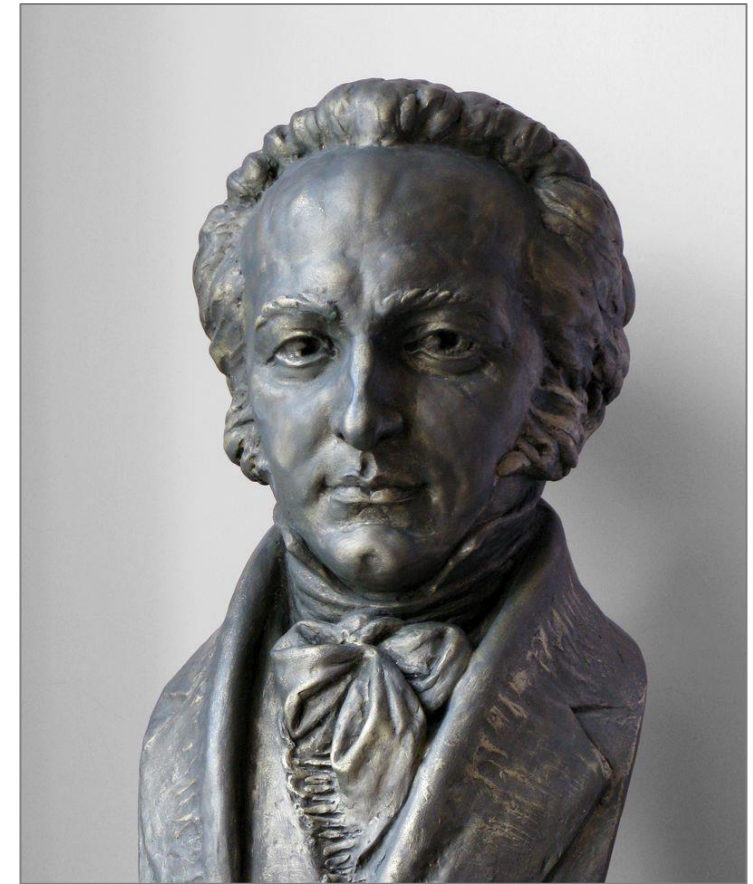
Франц-Ксавер – молодший син Вольфганга Амадея Моцарта, народився у Відні. Як і його батько, з дитинства проявив талант до композиції та імпровізації.

Ф.-К. Моцарт отримав блискуче музичне виховання і написав свій перший концерт у чотирнадцять років.

У віці сімнадцяти років Франц переїхав до Львова, де отримав пропозицію давати уроки музики донькам графа Баворовського у містечку Подкамінь. Пізніше музикант працював приватним учителем музики у Бурштині та Львові, часто давав концерти та організовував хорові колективи.

У 1826-1829 очолював заснований ним хор Св. Цецілії у Львові. Справжньою подією у музичному житті міста стало виконання цим хором «Реквієму» В.-А. Моцарта у кафедральному Соборі Святого Юра у 1826 р. Згодом на базі хору Моцарт-молодший заснував інститут співу, який фактично став першою музичною школою у Львові.

1838 р. композитор повернувся до Австрії і останні роки життя перебував на почесній посаді капельмейстера Моцартеуму.

Бюст Ксавера Моцарта.
Львів, Україна.
Скульптор В. Цісарик.

Franz Xaver Mozart - Piano Quartet
in G-minor, Op.1 (с. 1800)

за посиланням:

[Piano Quartet](#)

THE BEATLES

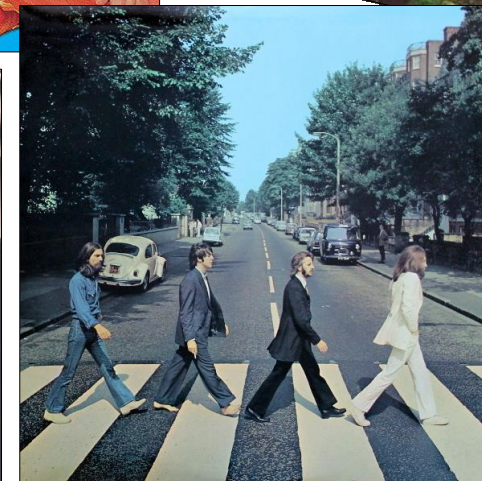
Умовно датою народження групи «Бітлз» вважається серпень 1960 р., коли гастрольні виступи у клубах Гамбурга стали для музикантів випробуванням на професійність. Далі – робота над новим репертуаром, вдосконалення майстерності, згодом – перший професійний фотосет, зміна іміджу та, зрештою, перші записи власних пісень...

Сьогодні неможливо уявити світ без музики «The Beatles», без неймовірних хітів «Yesterday», «Let it be», «Yellow Submarine»...

Більше ніж 20 років «Бітлз» були прикладом для наслідування численними рок-гуртами та кумирами кількох поколінь молодих людей.

За посиланням – фрагмент запису концерту:

[Let it be](#)

4 серпня

Луї Армстронг (1901 - 1971)

- американський джазовий
трубач та вокаліст, визнаний
«король джазу»

Армстронг – один з феноменів музичної культури. Його шлях з найбіднішого району Нового Орлеану до вершин світового музичного Олімпу – результат щоденної праці та подолання соціальних бар'єрів.

Сьогодні в календарях зустрічаються дві дати народження Луї Армстронга – 1900 або 1901 рік. Він почувався ровесником століття і обрав для себе 4 липня (національне свято – День незалежності) 1900 р. Тільки в середині 1980-х були знайдені записи про справжню дату народження – 4 серпня 1901 р.

У творчій біографії Армстронга знаходимо численні бенди, де він працював, відомих музикантів, з якими разом виступав, та культові звукозаписи як результат пошуків та експериментів.

Одним з останніх хітів Луї Армстронга стала композиція «What a wonderful world» («Який чудовий світ») 1967 р., сповнена надії та оптимізму. Ця пісня, що входить до Залу слави «Греммі», залишається неймовірно популярною і сьогодні, особливо на родинних святах. Втім, виконання Армстронга вважається канонічним.

Луї Армстронг.
«Який чудовий світ»
за посиланням:
[What a wonderful world](#)

19 серпня

Джодже Енеску

(1881 - 1955)

- румунський композитор,
скрипаль, диригент і педагог

Дж. Енеску. «Румунська поема»
за посиланням:

[Поема Romana](#)

Джордже Енеску – один з легендарних скрипалів ХХ століття. Музику він почав komponувати у п'ять років, а у сім – його було направлено до Віденської консерваторії, яку він закінчив зі срібною медаллю. Вдосконалював майстерність в Парижі у Жюля Массне та Габріеля Форе.

Багато концертував у Європі та Америці. Виступав в ансамблях з відомими музикантами – Белой Бартоком, Еженом Ізаї, Пабло Казальсом, своїм учнем Ієгуді Менухіним.

Джордже Енеску грав на скрипці роботи Джузеппе Антоніо Гварнері на ім'я «Собор» («The Cathedral»). Виступав як диригент, чудово володів віолончеллю та фортепіано.

Енеску – автор кількох симфонічних, камерних та вокальних творів, музика яких свідчить про вплив на композитора європейського романтизму, новітніх течій ХХ століття та румунського фольклору.

Пабло Казальс назвав Джордже Енеску «найбільшим музичним дивом з часів Моцарта».

20 серпня

Якопо Пері (1561 - 1633)

- італійський композитор, співак,
органіст, клавесиніст

*questa prima ha vestita tutta di Rosso ed fondo d'oro. sotto questa
Azione, n° 16 - Jacopo Peri Zaccarini. La testa di questa figura in oro, e d'argento.*

Якопо Пері – уродженець Риму, але розквіт його творчості пов’язаний з Флоренцією.

Саме у Флоренції він навчався в одного з видатних композиторів пізнього Ренесансу К. Мальвецці та почав працювати при дворі Медічі як органіст і співак. Згодом Пері об’єднався з провідним меценатом і композитором Якопо Корсі та увійшов до кола філософів-гуманістів Флорентійської камерати.

Основою естетичних шукань музикантів камерати була ідея створення вокальної музики з простою виразною мелодією, яка б підкреслювала поетичний текст. Згодом композитори отримали новий досвід опанування форм речитативу та арії, цілком поклавши на музику велику драму – створивши «dramma per musica» «Дафна». Саме цей твір вважається першою європейською оперою, хоча його нотний текст не зберігся.

Пізніше Якопо Пері та Джуліо Каччіні отримали замовлення на п’єсу такого типу до весілля французького короля Генріха IV та Марії Медічі. Прем’єра опери «Еврідіка» відбулася у жовтні 1600 р. за участі самого Пері у партії Орфея.

Якопо Пері написав ще кілька опер, в тому числі – у співпраці з іншими музикантами, і вплив його творчості на музику композиторів наступного періоду був досить значним.

Я. Пері, Дж. Каччіні
«Еврідіка».

Пролог до опери - за
посиланням:

[Prologo](#)

Матеріал підготували співробітники
відділу мистецтв Черкаської ОУНБ
імені Тараса Шевченка

31.05.2021